

MAGYAR MERKUR

1789-dik esztendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös ergedelmével

Szeredán Karátson havának 30-dik Napján.

Jegyzésre méltó történetek

A' melly N. Barko Regementjének e' két esztendőbeli Török háboruban minden tsatákban és ütközetekben ki-mutatott igaz hérioi tselekedeteket bámulással és örömmel olvastuk, annak mostani fanyaruságit, mellyen leg-közeleb Gyurdsfokra tzelező expeditziojában által-kelletett mennie, senki sem olvashatja szánakozás nélkül. — Azon levél, melly az ő utazásokról szól, *Bukurestnek* vidékén Nov. 29-én költ és következendő foglalatu. Végtére 20-dikán a' lovas sereg *Bukurest* körül téli szállásokra ment; és a-zonnala' következendő napon parantsolat adaték, hogy Nov. 22 3 Divizio Barkó Húszárok, 1 Batalijon szabad kedvü gyalogok és 500 Arnauták *Gyurdsfou* tájéka felé induljanak. Egynehány napokkal az előtt egyne-

Н Н Н Н

hány

hány Cs. tábornok-járók egy Agát fogtak-el, a' ki éppen akkor szedte-bé az adót, a' *Gyurdsóvi* rájában, környéken, és az által sok ezer forintokat nyertek. Még tehát egy expeditzio vala téendő ezen Rájában, mind marhának mind abraknak el-vétele végett, és ha történetből az ellenség ki-rohanna az erősségbül, azt meg-támadák. — Az Erdélyi havafok felé téli szállásra rendelt Bar-kó Húszárok Diviziojának, *Rájsel* Kapitány Urnak kommandója alatt korán reggeltől egész 8 órára ejtszákán kellett etetés nélkül ballagnia, míg a' többi fereget *Kopusenben* az *Argyis* folyó vizénél útol nem érte. Az egész napon esett vala az első és következő napon 23-dikán a' folyó vizen kellett volna keresztül menni a' Gyurtzuki (*Gyurdsou*) Rájába. A' katonaság örült már annak, hogy a' Dunát megint meg-látandja; de az éjjel egy erőszakos szél egy hajó-hidat el-süllyesztett, mellynek bajlódásába az egész következő nap ugymint 23dik bele telt. Azon közben a' fergeteges, elsővel és hóval elegyedett idő hová tovább mind inkább nevededett; mindazáltal 24-én folytattatott az utazás, míg végtére a' gyalogság, minnekutánna 2 órák alatt ballagott volna, tovább nem győzheté. A' lovak csak nem hafig gázoltak a' havat és vizet. Ekkor kéntelenek valánk vele, visszafordulni, és alig juthatánk az *Argis* foló vizén innén leg közelebb lévő falukba; a' ruha úgy meg-fagyott a' testünkön mint a' kö. 25-dikén még rozsfzabb időben osztán mindnyájan bé-tértek előbbeni szállásokba. Hitel felett való dolog, hogy lehetséges volna ezen téli időben 5 napok alatt sátor és kunyhó nélkül az ég alatt el-állani; és mindazáltal jó szívvel szenvedte a' katonaság és mindenre kész volt. Sokaknak füleik és lábuk meg-fagytak ezen alkalmatósággal, és 40 esztendő-t szolgált katonák meg-vallják hogy még az illyet

ilyet fo ha nem szenvedtek. — A' falukon, úgy szól ezen levél igen tsekély tartásunk vagyon, a' föld népe az egész nyáron által szaladásban voltak, és azért semmit sem vetettek, úgy hogy kéz pénzén-is keveset kaphat az ember. A' Császári pénznek árra felvertetett, az arany 5 for. 30 kr. a' Szuferendor 15 for. és egy két forintos 2 for. 30 kr. ért; de azért mindent drágán is kell fizetnünk.

Szebenből. A havasokon esett nagy hó, melly egy ideig minden közönséget félbe szakasztott Oláh országgal, oka annak, hogy következendő a Novemb. 10-dikén Krajován költ levél olly fokáig el-kélett., Novemb. 3-dikán és 4-dikén az első Oláh Regiment az ő érdemes igazgatójának, *Kráy* Óbersternek vezérlése alatt, 3 svadron Toskána Húzfárokkal *Tirkusyl*ről meg-indult, hogy az ellenféget, a ki a *Portsenyi* és *Vajdenyi* vegfő vezedelme utánn Krajovára vonta magát, ottan meg-támadják, széllyel verjék, és Krajovát is el-foglalják. Az öt napi bajos útazásban a mi elő-feregünk a Toskána Húzfárok Kapitányjának *Maurer* Urnak vezérlése alatt 4-dikén reggel 500 ellenféges tábort-járókra akadt, melly alkalmatósággal igen derekason forgatta magát a Kapitány, de mindeneknek bánatjára 2 Húzfárokkal együtt el-esett. Szép rénddel folytattuk útazásunkat, minden akadály nélkül és 8-dikán déljeszti 12 órákor *Krajova* eleibe jutánk, minekutánna előre meg-halottuk volna, hogy *Kara Mustafa* az ő feregének maradványjával, melly 1000-1500 emberekből áll vala, a Syl hidon kerestül *Viddin* felé takarodott. Valójában meg-telt szívünk örömmel annak látásán miként jöttek ezen népes városnak lakosai régi fejedelmek feregének egy órára eleibe, melly szívefsen és örömmel fogadtak bennünket, és mindenben kész izolgalatjokat ajánlot-ták.

ták. A' Bojérok között kiváltképpen meg-külömböztette magát a 7dikén Bukurestből érkezet Spatar, Gyován, a kinek szemében az örömnök könyhullási tündöklének, és a ki leg ottan olly rendeléseket tett, hogy a mi hadi népünk, melly már két napok alatt kenyér nélkül szükölködött vala, egy kis enyhülést kapott. Ingyen ofztogattatott közzibek bort, hust és kenyeret, azon közben mig Kráy Óberster egy lovas őrizetje és a vadászoknak őtalma alatt, minden Bojéroktul ló háton kékértetvén, a harangoknak bümbölései, az ágyúknak mind a két részről való durrogásai és köfzöntései és a musikának vig hangja között el-foglalta a várost. Ámbár az ellenség, kivévén, hogy a mi szabadosaink által egynehánya el-fogattatott, igen kevés kárt vallott az ő szaladása közben, mivel olly gondos vólt, hogy háta megett a Sylhidját el-rontotta, és mivelhogy a' mi feregeink a' nyugodalmat óhajtották: mindazáltal Krajovának ezen előre való meg-vétele és az ellenségnek el-üzettetése annyiba hafznos nekünk, hogy az utanno mozduló feregnek tartása az által könnyebbítettik. Valaminthogy az első oláh Regimentnek 2 Batalljonjai Oktoó. 7 és 8-dikán *derék Oláhoknak* ditséretes nevét a kommandérozó Generálnak *Hohenlohe* Fejedelemnek szájából nyerték, a' kinek szeme láttára hartzoltak, azonkép igyekeztek ezen ditséretre érdemefekké tenni magokat nem tsak a *Vádenyi* veszedelmes állásnak meg-tartásával, a Fő Strázsamester *Szentkeresztinek* vezérlette vitéz Toskána Húfzárók Diviziojátul segittetvén, hanem Krajova felé való nyomulással is, holott, ha az ellenség helyt állott vólna, tsak győzödelem vagy halál között tehetek vólna választást. Kitsoda az az egyenes szívű ember, a' ki tőlök ezen ditséretet meg-tagadná, a' mellyre mint a hazánk és fejedelmeknek tett szolgálatjok által méltókka tették magokat? Kra-

Krajován Novemb. 28 dikán költ levélben jelentetik; Midőn Oláh országba bé-nyomulnánk, igen is kedvezett nekünk az idő, Azt véltük, hogy hideg climából melegre jöttünk. De 22dikén hidek első erefzkedett-le, melly az utánna való napon hóra fordult. Egyszerre tél kezdett lenni, és az hónap magasságra egy ölnyre nevedett. A' mint ki-tisztult az ég, az idő is kemény hidegre fordult, és szinte azon grádust elérte, mellyre tavál Decemb. 20-dikán hágott volt. Eleinten minden élelmének fogytával kellett küszködnünk; de sok iparkodás után a leg-szükségesebb dolgoknak szert tettük. A lakások alá-valók, kávé, nádméz és minden egyéb portékák felettébb drágák, némeltyek nem is kaphatók — Ujabb tudósítások szerint *Hohenlohe* Fejedelmet az Orsovai táborból való visszajövetelétől fogva a hideg leli, mellyet főtő utazásában kevés maga kéméllés által vont magára. *Laudon* vezértől az *Allion* hegyénél vált el. Az leg-közlebb mult *Káptalanbéli* gyülekezetben, melly felséges parantsolatból tartatott *Belgrádban* egyes szájjal és akarattal méltóknak lenni íteltettek a *Mária Trésia* Vitéz Rendjére és abba felis fogadtattak ő Felségétől következő *Generálisok*, *Fő-és Fel-Tisztek*.

Mint Igazgatók.

1. A Fő Vezér Hadnagy *Klebek* Báró.

Mint Vitézek.

1. A Fő Vezér-Hadnagy *Splényi* Báro

2. *Eszterházy* Antal Fejedelem, *Eszterházy* Antalbéli Fő Strázsamester.

3. *Kinmayer* Báró, *Leveneri* Óberster.

4. *De Vaux* Fő Strázsamester az *Inzenér* seregéből.

5. A *Generális-Strázsamester* *Karaitzay* Báró.

6. Piláti Kapitány, Pellegrinitől.
7. *Neszméry* Kapitány, Fő Hertzeg Ferdinándtól.
8. *Kráy* Oberster, az első Olah Regimentből.
9. Generál-Strázsamester *Lauer*, az Inzsenér feregéből.
10. *Fenzel* Kapitány, Langloától.
11. *Fifer* Oberster.
12. *Fikmon* Kapitány, Klebektől.
13. *Linde* Oberster, Kaunitztól.
14. Kapitány - Hadnagy *Dedovits* az Inzsenér feregéből.
15. Granadér-Kapitány *Gyulay*, Gyulaytól.
16. *Otskay* Oberster, Fő Hertzeg Ferdinándtól.
17. *Vérbély* Kapitány az Inzsenér feregéből.
18. *Mak* Oberster.
19. A' Generál-Strázsamester *Sztáray* Gróf
20. A' Generál-Strázsamester *Kulnek*.
21. Az Erdődy Húszárok Fő Strázsa-mestere *Piacsek*
22. *Borovitz* Kapitány Khevenhüllertől.
23. Az Erdődy Húszárok Oberstere *Kosztolányi*.
24. A' Generál-Strázsamester *Vétsey* Báró.
25. *Darnal* Oberster az Inzsenér feregéből.

Lengyel Országról.

Mindenféle panaszokat foglalnak magokban innén irt levelek, leg főképpen a zúr, zavaros ország gyűléseitől. A Kints tartó Házban Niantsen az országnak semmie Pénze, a Jöyedelmek se gyönnek-bé rend szerént; Az emletett 100000 katona még tsak a *Plánumon* vagon Nagy fogyatkozás vagon mint a Ruhákban, fegyverekben, Munitziokban's a t. az Uj katonák nem szemenként, hanem erővel, és nagy kegyetlenséggel szedetnek, és vitetnek el: Hadi készület, és Regulátzió fogyatkozik a feregnél; A Gyalogság nem tudja jól az Exertziórást, úgy a Lovasság a lovaglást; úgy a Pattantyú-

foknál is nagy hibák, és fogyatkozások vannak, külső országiak náluk nintsenek. A széleken a Regementek mindenben igen ki kapók; végtére majd minden határos országokkal gyászos kelepzfébe jutnak.

Belgium. Itten már minden a Békefégre, és megadásra hajúl, a' mellyet a mint fokban észre veszik, többnyire a Gróf Kobentzel Ur el-jövele egészen helyre fog hozni: a kinek tudniüllik telyes hatalma vagyon mind a Polgári, mind pedig az hadi dolgokban. Már nem hallatik semmi olyan pártütés, vagy ütközet, mind az előtt: még a Pártosok is lassanként tsillapodnak. A' fegyver szünet, a' mint hallatik, egész 3-dik Februariussig el vagyon végezve. Szóval minnyájan kívánnyák és ohajják a tsendes Békeféget, kiváltképpen a Párt ütő fejek, főképpen a többek közül az Antverpiai Püspök Ur. A Meklini Kardinálisról, aki ugyan az egész forsát tsupán tsak az Auszriai Felséges háznak köszönheti, most éppen semmit se hallani. Meg lehet amint a nagy Politikusok vélik, hogy a kegyes Engedelme Felséges Tsáfzarunknak látható képen hozá igaz útra ezen párt ütő Polgároknak fejéit, és a Dinant mellett való gyászos ütközet.

*

*

*

Ezen hallatlan Nagy Győzedelmeink alkalmatosságival a' N. K. Pest Várofa a többi ditséretre méltó szép Rendeléseik között, midőn a Vitézlő, Győzedelmes M. B. Nagy Laudon Atyáknak, és a többi Vezéreknek, és Vitézeinknek, szerentsés ütközeteken, és viszfza jöveleken minnyájan örvendeznének, örök emlékezetre áztat - is rendelé, hogy az egész Város Útzáij, Béts, és más Fő Városok módjára Ejszakákon égő *Lámpásokkal*, kiváltképpen a' számtalan fok *Staféták*, *Kurirok*, és más utafok kedvekért fel-ékesített-

né-

nének. Melly, és több e féle Rendeléseit, és ékezségeit ezen N. K. Városnak Egy kegyes Oskola béli Pesti Nev. Pap következő Versekkel éneklé: 1 Ján. 1790-ben

Pest Mindenséggel, Papsággal, mel Duna hátán
 Ötven hajókra rakott Hiddal Hazánkba betses.
 Vár Megye s-ékével, TSÁSZAR Négy Épületével,
 Villog Templomival 's Uri nagy Házaival.
 Nagy Vásáraitval, Jó Rendel, terhes Hajókkal,
 Pompás, Vig, 's faragott Nappal el-héresedett.
 Új Fesztél Rakos Zöld Tengere megszűze ki árad,
 Hol Gulya, Nyáj, Göboly, 's Pán gödölje tanyáz
 'S Földje kövér Sikján szép Váztára ragyogva mosolygat,
 Hol Tzeres, és Faunus szép Gabonákat arat.
 Erre fusogva siet Rakos-vize kékes Hegyekből,
 Réteken egybe kerül, végre Dunába merül.
 Flóra virágival illatozik, 's Pómóna gyümölsős
 Kertjeinek nevető keblibe jádzadozik.
 Éjtfzaki részünket Duna mente hasittyá Budától,
 Honnan ránk Magyarok Kintse, 's Tanácsa le-néz.
 Délre piros Bakust szedi, présöli Gazda danúlva,
 Ekóval pörülő Völgyibe szánt, vet, arat.
 Igy fekszik Pestiünk, országunk Póntoma, 's féske:
 Méltó hát, hogy Fő-Városa, 's Gyöngye legyen.
 Égeti Lámpását, mint Fárus az éjjeli Fáklát,
 Lát vendége, 's mehet járhat, utazhat, ehet.
 Népet-is itt láthat, kit egész Duna partya tsudálhat;
 Béts ide már költöz lakni, 's tavaszra le-jön.

A' Magyar Merkurnak ez a' leg és leg utolsó
 Levele.

P E S T E N N,
 Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.